

Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національна академія аграрних наук України
Вінницька обласна державна адміністрація та обласна рада
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет

«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ СУЧASNOGO РИНКУ ПРАЦІ»

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції
17 лютого 2016 року

**УДК 378 – 057.4:331.5
ББК 74.58я5
П84**

Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці: матеріали Всеукр. наук.-практич. інтернет-конф., 17 лютого 2016 року. [Електронний ресурс]. – Вінниця, ВНАУ, 2016. – с. – Режим доступу:

Посвідчення про державну реєстрацію Всеукраїнської науково-практичної конференції інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», видане УкрІНТЕІ № 35 від 25 січня 2016 року.

У збірнику наведені матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», де викладено результати наукових досліджень і практичного досвіду викладачів з проблем сучасної педагогіки у світлі пріоритетів цивілізації, теоретико-методологічних проблем професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, сучасних технологій формування професійної компетентності фахівців, навчально-методичного забезпечення професійної підготовки в умовах інформаційного суспільства, формування професійної мобільності майбутніх випускників вищих навчальних закладів.

Для науковців, керівників підприємств, викладачів, аспірантів, студентів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Вдовенко С.А., к. с.-г. н., доцент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства ВНАУ; Гуцаленко Л.В., д. е. н., професор, завідувач кафедри аудиту та державного контролю ВНАУ; Рязанов С.Ф., д. с-г. н., професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища ВНАУ; Паламарчук І.П., д.т.н., професор, завідувач кафедри процесів та обладнання переробних і харчових виробництв ім. проф. П.С. Берника ВНАУ; Кучерявий В.П., д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри технологій виробництва і переробки продуктів тваринництва ВНАУ; Ціхановська В.М., д. е. н., професор, в. о. завідувача кафедри зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ, Джеджула О.М., д. пед. н., професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп’ютерних технологій ВНАУ.

Матеріали конфере

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1. СУЧАСНА ПЕДАГОГІКА У СВІТЛІ ПРИОРИТЕТІВ ЦІВІЛІЗАЦІЇ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ – ШЛЯХ ДО СТВОРЕННЯ
КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РИНКУ ПРАЦІ.... 3
Мазур В.А.

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ОВОЛОДІННЯ ЗНАННЯМИ В ПРОЦЕСІ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
ЕКОНОМІКИ..... 11
Яремчук О.С.

СТВОРЕННЯ ПРОФІЛЬНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ НА ОСНОВІ СПІВПРАЦІ З КОРПОРАЦІЮ
KERNEL 18
Бандура В.М.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
І КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ 22
Бралатан В.П., Михальчишина Л.Г.

АСПЕКТИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ..... 29
Веселовська Н.Р., Шаргородський С.А., Руткевич В.С.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ У
ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ..... 40
Волярська О.С.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ГРАФІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО
ІНЖЕНЕРА У ВНЗ 46
Джеджула О.М.

ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІСТІВ-АГРАРІЙВ ІЗ
ЗАСТОСУВАННЯМ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ..... 51
Коляденко С.В., Коляденко Д.

ІНТЕГРАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ – ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	58
Левчук О.В., Клочко О.В.	
НАУКОМЕТРИЧНІ БАЗИ ДАНИХ ЯК КРОК ДО НАУКОВОГО ЗРОСТАННЯ.....	66
Лепетан І.М., Марчук У.О.	
ПРОБЛЕМЫ У МАЙБУТНІХ ЗАКОРДОНІЙ ДОСВІД ІННОВАЦІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	74
Материнська О.А., Петриченко О.А.	
МЫСЛЕДЕЯТЕЛЬНОСТНАЯ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СИСТЕМА ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ.....	78
Овчаров В.В.	
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МАЛИХ ГРУП У ФОРМУВАННІ БАЗОВОГО РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ У НАВЧАННІ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ.....	85
Петruk В.А., Прозор О.П.	
АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ТВОРЧО-ПОШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В АГРАРНОМУ ВНЗ	93
Тимкова В.А., Кравець Р.А.	

**СЕКЦІЯ № 2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ**

У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

ВПЛИВ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ НА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ	100
Бурдейна Л.І.	
ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ-КОНСТРУКТОРІВ	108
Веселовська Н.Р., Руткевич В.С., Яремчук О.А.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИЧНО-КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ПІДЛІТКАМИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	114
Волошенко М.О.	
НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	121
Гаврилюк Н.М., Манжос Е.О.	
ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНИХ НОРМ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ КОНТРОЛЮ.....	128
Гуцаленко Л.В., Здирко Н.Г.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	135
Гуцаленко О.О.	
ОКРЕМІ МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ ВИЦОЇ МАТЕМАТИКИ	141
Дубчак В.М., Новицька Л.І.	
ОСОБЛИВОСТІ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВНЗ	149
Дубчак В.М., Новицька Л.І.	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ОБЛІКОВИХ	
.....	158

Іщенко Я.П., Новодворська В.В. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АГРАРНОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ.....	164
Кірєєва Е.А.	
 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІGU ПСИХІЧНИХ СТАНІВ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	171
Клибанівська Т.М., Муханов В.М.	
 СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	178
Колесов О. С., Бурлака Н.І., Балтремус О.М.	
 ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНО-КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-АГРАРІЙВ	184
Лебедєва Н.А.	
 ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ.....	191
Левчук К.І., Левчук О.В.	
 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОНОВЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	199
Лук'янова О.І.	
 ЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	204
Ляска О.П., Ємець А.О.	
 ВИКЛАДАННЯ ГЕНЕТИКИ ЯК ОДНІЄЇ З БАЗОВИХ ДИСЦИПЛІН У ПІДГОТОВЦІ ТЕХНОЛОГА З АГРОНОМІЇ.....	212
Мамалига В.С.	
 МОТИВИ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я ВЧИТЕЛЯ	218
Мешко Г. М., .	

УДК 378.02

ІНТЕГРАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ – ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Левчук О.В., к. пед. н., доцент,

Ключко О.В., к. пед. н., доцент,

Вінницький національний аграрний університет

У статті розглядаються науково-методичні аспекти інтеграції підготовки майбутніх фахівців на основі професійної спрямованості. Наводяться приклади інтеграції природничо-математичних, соціально-гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін в аграрному вищому навчальному закладі. Прослідковано динаміку формування цілісних якостей на різних етапах професійного становлення майбутнього економіста-аграрія.

Ключові слова: дидактична інтеграція, інтеграція природничо-математичних, соціально-гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін, професійна підготовка фахівців аграрного профілю.

Постановка проблеми. Наближення української освіти до європейських стандартів, розширення університетської автономії, вільний вибір траєкторії навчання студентом вимагають кардинальної реорганізації навчального процесу в Україні [1].

Нині в Україні оновлюються галузі та напрями підготовки фахівців. Тому певних змін набувають і нормативні документи, наприклад формування навчальних планів. Так, у 2015-2016 навчальних роках для першого курсу ОКР «бакалавр» навчальні дисципліни планувалися в обсязі трьох кредитів (30 год.), а їх кількість на навчальний рік не мала перевищувати шістнадцять [2].

З огляду на професійну спрямованість підготовки студентів, кардинальних змін набуває зміст загальноосвітніх дисциплін. З'являються нові дисципліни,

математика», «Фізика гідробіонтів», «Українська мова професійного спрямування» тощо.

З іншого боку реакція освіти на постійне зростання кількості інформації досить часто супроводжується розширенням і доповненням навчальних планів та програм.

Отже, виникає проблема: як організувати навчальний процес, вибірковість предметів, адже саме 25% дисциплін обираються студентами, і вони самі формуватимуть шляхи здобування освіти.

Ілюстрацією зазначеного вище стала проблема належного вивчення гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах [3].

Розв'язанням проблеми стало створення інтегрованих курсів у межах соціально-гуманітарного циклу дисциплін. Міністр освіти і науки С. Квіт повідомив, що «ми будемо заохочувати університети, кафедри, викладачів робити цікаві інтегровані курси з філософсько-українознавчих дисциплін, щоб запроваджувати принцип конкурентоздатності між викладачами кафедр, у наслідок якої зростатиме якість навчання» [4].

Разом з тим, триває тенденція до професійного спрямування загальноосвітніх курсів. Наприклад, у робочому плані підготовки фахівців напряму 6.090201 – «Водні біоресурси та аквакультура» Вінницького національного аграрного університету зустрічаємо такі дисципліни, як «Математичні методи в біології», «Гідрохімія», «Гідробіологія», «Гідроекологія» тощо. Їхній зміст передбачає інтеграцію змісту дисциплін вже різних циклів на основі професійної спрямованості. Тому постає питання інтеграції змісту між курсами різних циклів.

Таким чином, проблеми інтеграції, зокрема створення інтегрованих курсів, набувають своєї актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині у професійній освіті є значний досвід досліджень з проблеми інтеграції. Українськими науковцями (С. Гончаренко, Р. Гуревич, I.

професійно-технічній школі, виділено її закони та наведено приклади її практичної реалізації.

Нами було досліджено проблему інтеграції природничо-математичної та спеціальної підготовки майбутніх економістів-аграріїв [5]. Зокрема, розглянуто питання взаємозв'язку природничих і професійно-орієнтованих дисциплін як засіб інтеграції знань студентів [6]. Розроблені принципи впровадження інтегрованого математичного змісту в систему цілісної професійної підготовки економістів-аграріїв [7]. Обґрунтовано педагогічні умови інтеграції суспільних, природничо-математичних та професійно-орієнтованих дисциплін [8].

Результатом вивчення та розвитку теорії інтеграційних процесів в професійній освіті стала низка курсів загальноосвітніх дисциплін з інтегрованим змістом, які викладаються у ВНАУ: «Історія України та етнокультурологія», «Вища та прикладна математика», «Біофізика гідробіонтів» [9, 10, 11].

Застосування нових інформаційних технологій на основі інтеграції математичних та інформативних дисциплін втілилося у змісті дисципліни «Viща математика» [12].

Разом з тим, в умовах реформи професійної освіти постало необхідність аналізу професійного становлення майбутнього фахівця в динамічному цілісному процесі відкритого освітнього простору. При цьому варто брати до уваги не тільки об'єктивні цілі, зміст нормативних документів, діяльність викладача, а враховувати особливості соціокультурного середовища, дослідити механізми їхнього поєднання з можливостями та життєвими планами майбутніх фахівців. Такі процеси в природничих системах називаються органічними, інтегративними, характер яких зумовлений законами природи. Адже процеси в освіті мають подвійну природу: органічні (за змістом), штучні (за структурою).

Мета статті. Отож, важливим є виявлення та обґрунтування ефективності впливу інтеграційних процесів у

майбутнього фахівця. Зокрема, означення сутності та структури поняття «інтеграція» як у педагогіці, так і його конкретизація у професійній освіті.

Виклад основного матеріалу. Аналіз знань, наукових досліджень та соціальної практики формування особистості та конструювання педагогічних систем дає змогу виділити широкий спектр поняття «інтеграція».

У науково-дослідницьких функціях інтеграція як педагогічне поняття має такі дефініції:

- шлях, що дозволяє виявляти, вводити та конструювати ієрархічні зв'язки між елементами педагогічних систем;
- засіб побудови педагогічних моделей;
- шлях, який веде систему до своєї цілісності;
- шлях, що дозволяє розкрити закономірності в педагогічних явищах, процесах, системах;
- шлях до цілісного, комплексного дослідження явищ та процесів освіти.

В аспекті конструювання та реалізації цілісного впливу на людину можна також виділити такі інтегративні шляхи:

- побудова моделі цілісної особистості та її локальних структур;
- побудова механізмів взаємодії раціонального, емоційного та морального в діяльності та поведінці людини;
- побудова моделей кваліфікаційних характеристик, критеріїв компетентності фахівців.

Інтегративні шляхи в аспекті формування узагальнених знань про світ:

- шлях до розкриття сутності професійного світогляду;
- засіб встановлення оптимальної структури міжпредметних зв'язків у змісті освіти та навчання;
- шлях побудови структурно-логічних зв'язків знань та процесів у засвоєнні змісту навчальних дисциплін різних циклів ;
- засіб конструювання та розвитку узагальнених пізнавальних та практичних компетентнос

- встановлення принципів конструювання наукових, навчальних та допоміжних засобів, що забезпечують процес професійної підготовки студентів у навчальному закладі;
- виявлення механізмів інтегрування довузівського шкільного та життєвого досвіду в процес та зміст професійної підготовки студента;
- побудова системи професійних завдань, що вимагають узагальненого варіативного підходу до їхнього вирішення.

Педагогічна інтеграція охоплює і процеси міждисциплінарних зв'язків різних компонентів професійної освіти:

- виявлення міжпредметних та внутрішньопредметних зв'язків у різних циклах навчальних дисциплін;
- виявлення та обґрунтування принципів побудови інтегративних курсів у загальній та професійній освіті;
- встановлення оптимального співвідношення загальнолюдських та національних цінностей у вихованні та освіті;
- встановлення та обґрунтування оптимального співвідношення державного та регіонального компонентів у стандартах професійної освіти;
- розв'язання проблем інтеграції соціального, психологічного, педагогічного, наукового та методичного компонентів у педагогічній освіті;
- порушення проблем взаємозв'язків аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності студентів у професійній освіті.

У практичному аспекті інтеграційного характеру мають набути методи та організаційні форми системи професійної освіти та діяльності. У цьому аспекті інтеграція розуміється як рух системи до більшої органічної цілісності. З-поміж таких процесів можна виділити:

- побудова діалогових форм та методів навчального процесу;
- побудова цілісних графів, конструкцій та технологій аналізу та оцінки

- пошук оптимальних шляхів впровадження інформаційних педагогічних технологій;
- комплексні науково-методичні дослідження студентів та викладачів;
- пошук та апробація проблемно-пошукових форм та методів організації навчального процесу у ВНЗ.

Особливого статусу у професійній освіті набуває інтегративний характер критеріїв аналізу та оцінки ефективності процесу та результатів. Тут ми виділяємо такі аспекти:

- критерій професійної компетентності та механізми їх формування, вимірювання та визначення якості;
- механізми формування й оцінки рівня педагогічної майстерності;
- механізми та характер формування інтегральних знань майбутнього фахівця;
- характер та структура формування прогностичного педагогічного мислення та світогляду;
- характер зв'язків цілей, змісту, форм та методів педагогічної діяльності в педагогічній взаємодії зі студентом та виділення відповідних способів вимірювання цих зв'язків.

Проведений аналіз різних аспектів інтеграційних процесів у професійній освіті дає змогу визначити **інтеграцію** як цілеспрямоване встановлення структурно-органічних зв'язків елементів педагогічної системи навколо професійної спрямованості, що забезпечує її ефективне функціонування.

При цьому інтегративний процес розглядається в наступній логіці:

- змістовне обґрунтування створюваної системи;
- виявлення інтегративного потенціалу системи та його спрямованості;
- встановлення ієрархічної залежності структури та органічної інтенції людини в цій структурі;
- створення нерівноважних станів взаємодії елементів системи, які

- створення сприятливих умов для суб'єкт-об'єктної взаємодії системи;
- використання діагностичних критеріїв, здатних адекватно оцінити динаміку та якість результатів процесу.

Інтеграційні процеси в професійній освіті, створюючи нові нестійкі стани, що стимулюють індивідуальні особистісні якості майбутніх фахівців та викладачів, приведуть систему до саморозвитку та відкритості.

Ми простежили динаміку формування цілісних якостей на різних етапах професійного становлення майбутнього економіста-аграрія:

1. Професійна спрямованість навчання в школі, яка приводить майбутніх фахівців на шлях самореалізації та усвідомлення необхідності розвитку узагальнених умінь пізнання, праці та поведінки;
2. Удосконалення системи підготовки фахівця в аграрному ВНЗ досягається мірою її адекватності прогностичності моделі фахівця економічного профілю;
3. Процес професійної підготовки економіста в аграрному ВНЗ можна побудувати як інтегративну систему, стержнем якої є професійна спрямованість дисциплін;
4. Нестійкі освітні простори у ВНЗ породжують інтегративні технології навчання та підштовхнуть викладача до професійного зростання, підвищення професійної компетенції.

Висновки і пропозиції. Проведений науковий аналіз змісту визначального поняття дослідження – інтеграція, спричинився до такого висновку: на шляху переходу до європейських стандартів, розширення університетської автономії, вільного вибору траєкторії навчання студентом, проблема інтеграції становить перспективний напрям у сучасній професійній освіті. Інтеграція знань дисциплін у межах одного циклу дозволяє ущільнити зміст, усунути дублювання вивченого матеріалу. У межах різних циклів дає змогу реалізувати принцип професійної спрямованості, що, своєю чергою, дозволяє ефективно

навчання вищого навчального закладу. Саме професійна спрямованість лежить в основі інтегративних процесів, є поштовхом до активної пізнавальної діяльності, творчості, самостійності, сприяє оволодінню студентами професійними компетенціями.

Література

1. Науковці б'ють на сполох: у видах не будуть вивчати історію України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://tyzhden.ua/News/128143>.
2. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. [Електронний ресурс]. Режим доступу :
<http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/:2015-01-26:2015-01-26:61>.
3. Про забезпечення належного вивчення гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах. [Електронний ресурс]. Режим доступу :
<http://www.univ.kiev.ua/news/6279>
4. Міністр освіти Сергій Квіт: «Україна припинила науково-технічну співпрацю з Росією». [Електронний ресурс]. Режим доступу :
http://censor.net.ua/resonance/329932/mnstr_osvti_sergyi_kvt_ukrana_pripinila_.
5. Левчук О.В. Інтеграція природничо-математичної та спеціальної підготовки майбутніх економістів у вищих аграрних навчальних закладах: автореф. дис. канд. пед. / О.В. Левчук – Вінниця, 2008. – 20 с.
6. Левчук О. В. Взаємозв'язок природничих і професійноорієнтованих дисциплін як засіб інтеграції знань студентів. / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : Зб. наук. пр. / О.В. Левчук – Випуск 6 – Київ – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2004. – С. 469-475.
7. Левчук О.В. Принципи впровадження інтегрованого математичного змісту в систему цілісної професійної підготовки економістів-аграріїв. / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Зб. наук. пр. / О.В. Левчук – Випуск 24. – Київ – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. – - 410.

8. Левчук О.В. Педагогічні умови підвищення якості професійної підготовки фахівців аграрного профілю / Сучасні освітні технології у професійній підготовці фахівців аграрного профілю: колективна монографія викладачів Вінницького національного аграрного університету та технологічно-промислового коледжу ВНАУ / О.В. Левчук. – С. 168-178.
9. Бойко Ю.М. Історія України та етнокультурологія / Навчально-методичний посібник / Ю.М. Бойко. – Вінниця : ВНАУ, 2015. – 146с.
10. Левчук О.В. Вища математика / О.В. Левчук / Електронний навчальний посібник. – Вінниця : ВНАУ, 2011.
11. Хом'яковський Ю. Л. «Біофізика гідробіонтів» : Програма навчальної дисципліни для підготовки бакалаврів напряму 6.090201 – «Водні біоресурси та аквакультура» / Ю. Л. Хом'яковський, О.В. Левчук, В.Г. Дзісь – Вінниця : ВНАУ, 2015. – 18с.
12. Левчук. О.В. Дзісь В.Г. Новицька Л.І Вища математика з використанням МАТНСАД : Довідник для ВНЗ / О.В. Левчук, В.Г. Дзісь, Л.І. Новицька. – Вінниця : ВНАУ, 2013 – 130 с.

УДК: 001.89 378.22

НАУКОМЕТРИЧНІ БАЗИ ДАНИХ ЯК КРОК ДО НАУКОВОГО ЗРОСТАННЯ

Лепетан І.М., к. е. н., доцент кафедри
організації обліку та звітності
Марчук У.О., к. е. н., доцент кафедри
економіки та аналізу
Вінницький національний аграрний університет

У статті розглянуто найбільші бібліометричні платформи (*Web of Science, Scopus та інші*), індекси цитування міжнародних бібліографічних баз даних, а та